

KIRJALLINEN KYSYMYS 963/2008 vp

Turkiseläinten hyvinvoinnin turvaaminen

Eduskunnan puhemiehelle

Norjassa on vastikään paljastunut turkiseläinten suojeluun liittyviä räikeitä rikkeitä. Norjalainen eläinoikeusjärjestö on jättänyt paikalliselle poliisille yksilöidyt tutkintapyynnot noin sadasta turkistarhasta, joilla järjestö havaitsi rikkeitä. Heidän dokumentoimansa kuvamateriaali osoitti vakavia laiminlyöntejä eläinten hoidossa, kuten vakavia hoitamatta jätettyjä fyysisiä vammoja.

Norjan turkistuotanto on vahvasti kytköksissä suomalaiseen turkistuotantoon. Norjalaiset ja suomalaiset turkistuottajat omistavat yhteisen turkistuotemerkin, jolle toimitetaan turkiksia Norjasta. Arviolta 90 % norjalaisista ketunnaistoista ja noin 60—70 % minkinnahoista myydään Suomessa turkishuutokaupoissa.

Suomen eläinsuojelulaissa sanotaan seuraavaa: "Eläimiä on kohdeltava hyvin eikä niille saa aiheuttaa tarpeetonta kärsimystä. Tarpeettoman kivun ja tuskan tuottaminen eläimille on kielletty. Lisäksi eläintenpidossa on edistettävä eläinten terveyden ylläpitämistä sekä otettava huomioon eläinten fysiologiset tarpeet ja käyttäytymistarpeet."

Tällä hetkellä tieteelliset raportit, kuten EU-komission julkaisema raportti turkiseläinten hyvinvoinnista (SCAHAW 2001) viittaavat kuitenkin siihen, että turkiseläinten hyvinvointi ei toteudu Suomen lain vaatimalla tasolla nykyisen kaltaisilla turkistarhoilla, vaikka maa- ja metsätalousministeriön päätöksiä turkiseläinten pidosta noudatettaisiin. Useat Euroopan maat ovatkin siksi kieltäneet tarhauksen tai kiristäneet eläin-

tenpidolle asetettuja vaatimuksia Suomen vaatimuksia tiukemmiksi. Osassa EU-maista laissa vaaditaan esimerkiksi ketuille mahdollisuutta kaivaa ja minkeille mahdollisuutta uida.

Kehitys näyttää siltä, että yhä useampi maa tulee kieltämään turkistarhauksen siksi, ettei turkiseläimille voida taata riittävän hyviä elinoloja tarhoilla.

Suomen tulisi seurata muiden maiden kehitystä ja kartoittaa mahdollisuuksia turkiseläinkehittämisen harjoittajien työllistämiseen muille aloille. Lisäksi Suomen tulisi kieltää turkistarhauksen harjoittaminen riittävällä siirtymäajalla. Uusien turkistarhojen perustaminen tulisi kieltää välittömästi.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten Suomen hallitus suhtautuu siihen, että Suomen kautta ja osittain suomalaisen tuotemerkin alla myydään epäeettisesti tuotettuja norjalaisia turkiksia ja

mitä hallitus aikoo tehdä varmistuakseen siitä, että turkisten vuoksi tarhattavien eläinten hyvinvointi taataan eläinsuojelulain (247/1996) 3 §:n mukaisesti, että eläimet voivat toteuttaa sekä fysiologisia että luontaisia käyttäytymistarpeitaan?

KK 963/2008 vp — Paavo Arhinmäki /vas

Helsingissä 11 päivänä joulukuuta 2008

Paavo Arhinmäki /vas

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimit-
tanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kan-
sanedustaja Paavo Arhinmäen /vas näin kuulu-
van kirjallisen kysymyksen KK 963/2008 vp:

*Miten Suomen hallitus suhtautuu siihen,
että Suomen kautta ja osittain suomalai-
sen tuotemerkin alla myydään epäeetti-
sesti tuotettuja norjalaisia turkiksia ja*

*mitä hallitus aikoo tehdä varmistuak-
seen siitä, että turkisten vuoksi tarhatta-
vien eläinten hyvinvointi taataan eläin-
suojelulain (247/1996) 3 §:n mukaisesti
siten, että eläimet voivat toteuttaa sekä
fysiologisia että luontaisia käyttäyty-
mistarpeitaan?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

EU:n tuotantoeläinten suojelua koskeva neuvos-
ton direktiivi (98/58/EY, jäljempänä tuotanto-
eläindirektiivi) sisältää tuotantoeläinten pitoa,
hoitoa, kohtelua ja käsittelyä koskevat yleisluon-
toiset vaatimukset. Euroopan neuvostossa on laa-
dittu tuotantoeläinten suojelua koskeva euroop-
palainen yleissopimus (ETS 87). Sopimuspuolia
on yhteensä 33 ja näiden joukossa ovat myös
Suomi ja Norja. Norjassa voimassa olevat turkis-
eläinten pitoa koskevat yksityiskohtaiset hyvin-
vointimääräykset täyttävät siten vähintään Eu-
roopan neuvoston turkiseläinten pidolle asetetut
vähimmäisvaatimukset. Myös Euroopan yhteisö
on tämän sopimuksen osapuolena ja sopimuksen
nojalla laaditut eri eläinlajien pitoa koskevat vaa-
timukset ovat siten osa eläinten hyvinvointia kos-
kevaa yhteisölainsäädäntöä. Turkiseläinten pitoa
koskevat eläinsuojeluväitimet on hyväksytty

sopimuspuolten yksimielisellä päätöksellä vuon-
na 1999. Näiden vaatimusten on katsottu kaikki-
en osapuolten mielestä antavan riittävät mahdol-
lisuudet eläinten kannalta tärkeimpien fysiolo-
gisten tarpeiden ja käyttäytymistarpeiden tyydyt-
tämiseen turkiseläinten pidossa. Lisäksi on todet-
tava, että eläinten terveys on erittäin merkittävä
hyvinvointiin vaikuttava tekijä ja myös tämä on
otettu huomioon yleiseurooppalaisia turkiseläin-
ten hyvinvointivaatimuksia laadittaessa. Pohjois-
maisessa turkiskaupassa elinkeinolla on myös
käytössään sertifiointijärjestelmä, jonka perus-
teella lainsäädännön vähimmäistason ylittävät
tarhat voivat tietyillä ehdoilla saada tuottamillensa
turkiksille sertifiointista kertovan merkinnän.

Tuotantoeläindirektiivin määräykset on saa-
tettu Suomessa voimaan eläinsuojelulailla
(247/1996) ja eläinsuojeluasetuksella (396/1996,
valtionneuvoston asetus). Turkiseläinten pitoa
koskevat vaatimukset on saatettu Suomessa voi-
maan turkiseläinten pitoa koskevalla maa- ja
metsätalousministeriön päätöksellä
(16/EEO/1999). Tämä päätös sisältää varsin täs-
mälliset määräykset turkiseläinkasvatuksessa
noudatettavista hyvinvointivaatimuksista. Näitä
yksityiskohtaisia määräyksiä laadittaessa on
edellä esitetyn mukaisesti otettu huomioon eläin-
suojelulain 3 §:n vaatimus, jonka mukaan eläin-
ten pidossa on edistettävä eläinten terveyden yl-
läpitämistä sekä otettava huomioon eläinten fy-
siologiset tarpeet ja käyttäytymistarpeet.

Eläinsuojelulain ja sen nojalla annettujen
säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista oh-
jaa ja valvoo eläinsuojelulain mukaisesti keskus-
hallinnon viranomaisena elintarviketurvallisuus-
virasto. Läänin alueella säännösten täytäntöön-
panosta ja valvonnasta huolehtii lääninhallitus.
Paikallisina viranomaisina toimivat kunnaneläin-

lääkärit, poliisi ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavat viranhaltijat. Eläinsuojelutarkastuksia voidaan tehdä turkistarhoille sekä epäiltäessä säädösten rikkomista että ilman epäilyä. Suurin osa näistä ilman epäilyä tehtävistä tarkastuksista on niin sanottuja EU-tarkastuksia. Vuonna 2007 tällaisia tarkastuksia tehtiin 124 turkistarhalle. Tarkastusten tuloksista ilmoitetaan myös Euroopan komissiolle. Viranomaisten tekemillä tarkastuksilla varmistetaan, että tar-

hoilla noudatetaan lainsäädännön vaatimuksia. Mikäli laiminlyöntejä havaitaan, tarkastava viranomainen antaa tarhaajalle eläinsuojelulain 42 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen, jolla tilat, olosuhteet ja eläinten hoito saatetaan lainsäädännön edellyttämälle tasolle. Tarvittaessa viranomainen voi myös ryhtyä lain 44 §:ssä tarkoitettuihin kiireellisiin toimenpiteisiin, jos eläinten hyvinvointi sitä edellyttää.

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2008

Maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttila

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 963/2008 rd undertecknat av riksdagsledamot Paavo Arhinmäki /vänst:

Hur förhåller sig Finlands regering till att man via Finland och delvis under finländskt varumärke säljer oetiskt producerade norska pälsprodukter och

vad ämnar regeringen göra för att säkerställa att pälsdjurens välbefinnande enligt 3 § i djurskyddslagen (247/1996) kan garanteras så att djurens fysiologiska och beteendemässiga behov kan tillgodoses?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

EU:s direktiv om skydd av animalieproduktionens djur (98/58/EG, nedan animalieproduktionsdirektivet) innehåller allmänna bestämmelser om hållning, skötsel, behandling och hantering av produktionsdjur. Europarådet har upprättat en europeisk konvention om skydd av animalieproduktionens djur (ETS 87). Sammanlagt 33 medlemsstater, bland dem också Finland och Norge, har ratificerat konventionen. De i Norge gällande detaljerade bestämmelserna om pälsdjurs välbefinnande uppfyller sålunda de minimikrav som Europarådet uppställt för pälsdjurshållning. Också Europeiska gemenskapen har ratificerat konventionen och de i enlighet med konventionen uppställda kraven för djurhållning av olika slag ingår sålunda i gemenskapslagstiftningen om djurs välbefinnande. Konventionsstaterna beslöt 1999 enhälligt godkänna djurskyddskraven för pälsdjurshållning. Kraven anses av

alla konventionsstater ge tillräckliga förutsättningar för att tillgodose de från djurens synpunkt viktigaste fysiologiska och beteendemässiga behoven vid pälsdjurshållning. Dessutom måste det konstateras att djurens hälsa är en ytterst viktig faktor för välbefinnandet, vilket även har beaktats vid utformningen av de krav i fråga om pälsdjurs välmående som allmänt gäller i Europa. I den nordiska handeln med pälsprodukter tillämpas också ett certifieringssystem som innebär att pälsfarmer som överskrider den i lagstiftningen angivna miniminivån, på vissa villkor får använda ett certifieringsmärke för sina pälsdjursprodukter.

Animalieproduktionsdirektivet har i Finland genomförts med djurskyddslagen (247/1996) och djurskyddsförordningen (396/1996, statsrådets förordning). De krav som gäller pälsdjurshållning har i Finland genomförts med jord- och skogsbruksministeriets beslut om djurskyddskrav vid pälsdjurshållning (16/VLA/1999). Beslutet innehåller ytterst exakta bestämmelser om de välbefinnandekrav som ska iakttas vid uppfödning av pälsdjur. Vid utformningen av de detaljerade bestämmelserna har såsom nämns ovan beaktats djurskyddslagens 3 §, dvs. kravet att vid djurhållningen främja upprätthållandet av djurens hälsa och ta hänsyn till djurens fysiologiska och beteendemässiga behov.

Livsmedelssäkerhetsverket leder och övervakar i egenskap av centralförvaltningsmyndighet verkställigheten av och iakttagandet av djurskyddslagen och med stöd av den utfärdade bestämmelser. Länsstyrelsen svarar i länet för verkställigheten av och tillsynen av lagen och bestämmelserna. Kommunalveterinären, de tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen och polisen verkar som lokala till-

synsmyndigheter. Pälsfarmer kan inspekteras både vid misstanke om brott mot djurskyddsbestämmelserna och även utan sådan misstanke. Merparten av inspektionerna utan misstanke brott är s.k. EU-inspektioner. År 2007 gjordes sådana inspektioner på 124 pälsfarmer. Också Europeiska kommissionen informeras om inspektionsresultaten. Genom myndighetsinspektionerna säkerställs det att pälsfarmerna iakttar lagstift-

ningen. Om överträdelser konstateras utfärdar inspektionsmyndigheten förbud i enlighet med djurskyddslagens 42 § eller ålägger pälsfarmaren att fullgöra sina skyldigheter så att utrymmena, förhållandena och skötseln av djuren når upp till den lagstadgade nivån. Vid behov kan myndigheten enligt djurskyddslagens 44 § också vidta brådskande åtgärder om det är nödvändigt för djurens välbefinnande.

Helsingfors den 30 december 2008

Jord- och skogsbruksminister Sirkka-Liisa Anttila